

Årsberetning

Forsvarskommandoen

2019

Indhold

Virksomhedsoplysninger	3
1. Beretning	4
1.1. Præsentation af styrelsen	4
1.2. Ledelsesberetning	6
1.3. Forventninger til det kommende år	8
2. Målrapportering	9
2.1. Målrapporteringens 1. del – skematisk oversigt	9
2.2. Målrapporteringens 2. del – uddybende analyser og vurderinger	13
3. Regnskab	14
3.1. Anvendt regnskabspraksis	14
3.2. Bevillingsregnskab	15
3.3. Øvrige regnskabsoplysninger	19
4. Ledelsespåtegning	20
4.1. Påtegning	20

Flyvevåbnets længste udsendelse af et enhedsbidrag sluttede, da Air Control Wings radar i Irak slukkede efter fire år i kampen mod ISIL, december 2019. Fotograf: Presseofficer, Forsvaret

Virksomhedsoplysninger

Styrelsens navn	Forsvarskommandoen
Styrelseschef	Forsvarschef, general Bjørn Bisserup
Revision	Rigsrevisionen Landgreven 4 1301 København K
Advokat	Kammeradvokaten Vester Farimagsgade 23 1606 København V
Banker	Danske Bank Holmens Kanal 2-12 1090 København K Statens Koncern Betalinger Girostrøget 1 0800 Høje Taastrup

Organisering af Forsvarskommandoen:

Note: Under de tre værnskommandoer, Arktisk Kommando og Specialoperationskommandoen ligger de militære enheder og stabe. Økonomidivisionen er en partnerfunktion fra Forsvarsministeriets departement.

1. Beretning

Forsvarskommandoen er en styrelse inden for Forsvarsministeriets koncern. Forsvarskommandoen arbejder inden for Forsvarsministeriets koncernfælles mission og vision:

Mission:

Sammen arbejder vi for Danmarks sikkerhed, interesser og borgernes tryghed.

Vision:

- Vi driver og udvikler opgaveløsningen, så vi får mest mulig effekt ud af de ressourcer, vi sammen råder over.
- Vi er en professionel og bredt anerkendt samarbejdspartner.
- Vi skaber fælles handlekraft gennem loyalt og tillidsfuldt samarbejde.

Forsvarets opgaver understøtter missionen direkte med fokus på netop sikkerhed, tryghed samt at være et udenrigspolitisk redskab for Danmarks interesser.

1.1. Præsentation af styrelsen

Forsvarskommandoen ledes af forsvarschefen og er Danmarks øverste militære kommandomyndighed, som styrer og koordinerer underliggende militære myndigheder. Forsvarskommandoen omfatter følgende stabe og kommandoer: Forsvarsstaben, herunder Operationsstaben, Udviklings- og Planlægningsstaben. Hærkommandoen, Søværnskommandoen, Flyverkommandoen, Specialoperationskommandoen og Arktisk Kommando. Hertil kommer Forsvarsakademiet, Forsvarets Sanitetskommando samt Forsvarets Vedligeholdelsestjeneste.

Forsvarets opgaver er fastlagt i lov om Forsvarets formål, opgaver og organisation mv. Forsvarets formål er at:

- Forebygge konflikter og krig,
- hævde Danmarks suverænitet og sikre landets fortsatte eksistens og integritet og
- fremme en fredelig udvikling i verden med respekt for menneskerettighederne.

Forsvarets overordnede opgaver er kategoriseret i seks hovedopgaver:

Opgave 1: Konfliktforebyggelse, krisestyring og kollektivt forsvar.

Opgave 2: Suverænitets- og myndighedsopgaver.

Opgave 3: Tillidsskabende og stabilitetsfremmende opgaver.

Opgave 4: Fredsstøttende opgaver.

Opgave 5: Andre opgaver.

Opgave 6: Opretholdelse af indsættelsesevne.

Forsvarskommandoens bevilling fremgår af finanslovens konto 12.23. Der er ved lov om tillægsbevilling foretaget en række reguleringer af Forsvarskommandoens ramme, og den samlede ramme udgjorde 8.374,7 mio. kr. i 2019 fordelt på følgende underkonti:

Hovedkonti	Navn	Bevillingstype
§ 12.23.01	Forsvarsstaben	Driftsbevilling
§ 12.23.02	Hæren	Driftsbevilling
§ 12.23.03	Søværnet	Driftsbevilling
§ 12.23.04	Flyvevåbnet	Driftsbevilling
§ 12.23.05	Arktisk Kommando	Driftsbevilling
§ 12.23.06	Specialoperationer	Driftsbevilling
§ 12.23.07	Forsvarets Hovedværksteder	Driftsbevilling
§ 12.23.20	Forsvarsakademiet	Driftsbevilling
§ 12.23.21	Forsvarets Sundhedstjeneste	Driftsbevilling
§ 12.23.50	Administrative bøder	Driftsbevilling

Vagthold fra Den Kongelige Livgardes træner for at kunne indgå på højt beredskab til støtte for Politiet, november 2019
Fotograf: Christian Sundsdal

1.2. Ledelsesberetning

2019 har været kendetegnet ved et højt aktivitetsniveau. Forsvarsaftalen 2018-2023 og tillægsaftalen fra januar 2019 har medført et øget forsvarsbudget og dermed på sigt flere operative enheder, flere soldater og en større evne til at løse nationale og internationale opgaver. Forsvaret har kontinuerligt haft soldater indsat og på beredskab - klar til at løse opgaver for samfundet og Rigsfællesskabet, herunder bl.a. som bistand til Politiet samt i verdens brændpunkter.

Den samlede bistand til politiet og samfundet har i 2019 involveret i alt ca. 850 soldater - indsat eller på beredskab. Dette indbefatter bl.a. bistand til grænsekontrollen og bevogtningen af udvalgte lokaliteter i Københavnsområdet i relation til terrortruslen. Derudover bidrager Forsvaret med en strategisk reserve på cirka 90 soldater til støtte for politiet i forbindelse med større hændelser.

Forsvaret har sideløbende med det fortsatte høje aktivitetsniveau for den nationale opgaveløsning i Danmark og Nordatlanten også indsat styrker fra alle tre værn samt specialoperationsstyrker i internationale operationer (som det fremgår af mål B nedenstående).

Implementeringen af Forsvarsaftalen 2018-2023 har haft en markant indflydelse på året, hvor Forsvaret pr. 1. januar 2019 i stort overgik til ny organisation jf. den nye aftale. Særligt på de indre linjer har Forsvaret arbejdet målrettet med at implementere forsvarsaftalens mange forskelligartede projekter og overgangen til den nye organisation.

Forsvarskommandoen har i 2019 opnået tilfredsstillende opfyldelse af alle de otte mål, som er opstillet for året. Resultatet er opnået i et år med et stort aktivitetsniveau og samtidige markante omstillingsprojekter. Samlet set vurderes dette at være et meget tilfredsstillende resultat.

TABEL 1.2.1. / Årets faglige resultater

Mål	Tilfredsstillende	Mindre Tilfredsstillende
A. Udviklingen af styringen af styrkeproduktionen	X	
B. Indsættelse af styrker i internationale operationer	X	
C. Indsættelse af styrker i nationale operationer	X	
D. Forligsimplicitering	X	
E. Forligsprojekt, administrative fællesskaber	X	
F. Udvikling af styringsregimet	X	
G. Konsolidering af personaleområdet	X	
H. Implementering af ledelsesstandard for informationssikkerhed, ISO27001.	X	
I alt	8	0

Standing NATO Mine Countermeasures Group 1 (SNMCMG1) afslutter opgaven med bortskaftelse af gamle miner med at bortsprænge ca. 500 kg TNT ved Sjælland Odde, november 2019.
Fotograf: Brian Djurslev

TABEL 1.2.2. / Årets resultat (mio. kr.)

	2019
Bevilling	8.374,7
Regnskab	8.465,4
Årets overskud	-90,7
Tidligere års overførte overskud	128,3
Overskud herefter til videreførelse	37,6

Forsvarskommandoen havde i 2019 et merforbrug på 90,7 mio. kr. i forhold til en driftsbevilling på 8,4 mia. kr. Tillagt overført overskud fra 2018 på 128,3 mio. kr. er der et overskud til videreførelse på 37,6 mio. kr.

Årets regnskabsmæssige resultat er opnået gennem en stram økonomisk styring, der ligesom tidligere år har været et fokusområde for Forsvaret. Resultatet vurderes at være tilfredsstillende.

Frømandselv træner hos Elevskolen i Kongsøre, august 2019.
Fotograf: Emil Klinke Jensen, bladet Soldaten

TABEL 1.2.3. / Økonomiske hovedtal (mio. kr.)

	Regnskab 2019		
Ordinære driftsindtægter (ekskl. bevillinger)	-497,5		
Ordinære driftsomkostninger	8.988,8		
- Heraf personaleomkostninger	7.110,8		
Andre driftsposter, netto	-26,7		
Finansielle poster, netto	0,8		
Ekstraordinære poster, netto	0,0		
Årets resultat (ekskl. bevillinger)	8.465,4		
	Driftsbevilling		Anlægsbevilling
Indtægter	-528,2	Indtægter	0,0
Udgifter	8.993,6	Udgifter	0,0
Årets nettoudgifter (ekskl. bevillinger)	8.465,4	Netto	0,0
Bevilling inkl. tillægsbevilling, netto		Bevilling, indtægter inkl. tillægsbevilling	0,0
	8.374,7	Bevilling, udgifter inkl. tillægsbevilling	0,0
Årets overskud	-90,7		
Til videreførelse	-90,7		

1.3. Forventninger til det kommende år

Forsvaret forventer, at 2020 bliver endnu et travlt år, særligt angående indsættelser internationalt og nationalt samt den fortsatte implementeringen af Forsvarsaftalen 2018-2023.

Fra januar 2020 udsender Danmark et bidrag til NATO's fremskudte tilstedeværelse (Enhanced Forward Presence) i Baltikum (Estland). Danske C-130 transportfly og EH-101 helikoptere er i slutningen af 2019 sendt til Afrika. Endvidere har NATO accepteret Danmarks tilbud om at overtage ledelsen af NATO's træningsmission i Irak (NMI) i ca. halvandet år fra udgangen af 2020.

Den langsigtede opbygning af flere og nye kapaciteter afledt af forsvarsaftalen vil fortsat kræve særlig fokus i 2020. Dette gælder specielt den afgørende personaleopbygning til kapaciteterne.

2020 forventes fortsat at være et økonomisk komplekst år, hvor omstillingen af Forsvaret betyder væsentlige usikkerheder, der skal håndteres inden for den samlede ramme. Derudover vil den fortsatte realisering af de i Forsvarsaftalen indeholdte budgetanalyseprovenuere blive fulgt nøje. Forsvarskommandoen har på baggrund heraf iværksat tiltag til håndteringen af et økonomisk komplekst 2020 og forventer gennem aktiv ledelse og styring at komme i mål med opgaveløsningen inden for rammen.

2. Målrapportering

2.1. Målrapporteringens 1. del – skematisk oversigt

TABEL 2.1.1. / Skematisk oversigt over årets målopfyldelse

A. Udviklingen af styringen af styrkeproduktionen	
Det er målet, at Forsvaret udvikler et værktøj til at følge den løbende styrkeproduktion mhp. at sikre muligheden for rettidigt at træffe nødvendige prioriteringsbeslutninger. Målet er nået, når Forsvaret har gennemført projekt "Vedligeholdelse af indsættelsesevnen" og på baggrund heraf udviklet et monitoreringsregime for relevante dele af den løbende styrkeproduktion, for herved at sikre at disse informationer rettidigt er til rådighed for ledelsen.	Målupfyldelse Tilfredsstillende
Aktiviteter og resultater Forsvaret har i 2019 iværksat og gennemført første del af projekt "vedligeholdelse af indsættelsesevnen". Det har indtil nu resulteret i første version af et IT værktøj, der kan give et flerårigt overblik over Forsvarets kapaciteters indsættelsesevne ved at vise kapaciteternes planlagte og potentielle styrkeopbygning, beredskaber og indsættelser. Værktøjet vil kunne bidrage til at identificere flaskehalse og bruges som et strategisk beslutningsstøtte-, dialog- og planlægningsoptimeringsværktøj. Værktøjet vil desuden i højere grad end tidligere kunne dataunderstøtte det beslutningsgrundlag, der lægges til grund for chefvurderingerne. Forsvaret har i samarbejde med Forsvarsministeriet udviklet IT-værktøjet og parallelt hermed indsamlet de nødvendige data på Forsvarets kapaciteter. I overensstemmelse med planen foreligger værktøjet i version 1.0, der blev udrullet i 4. kvartal 2019. På baggrund af version 1.0 foretages yderligere datavalidering og moduludvikling mhp. at konsolidere modellens output i forhold til chefernes vurdering af virkeligheden. De indledende erfaringer med version 1.0 har endvidere betydet, at Forsvaret har iværksat en videreudvikling af værktøjet med yderligere funktionalitet. Resultatet er på den baggrund tilfredsstillende.	
B. Indsættelse af styrker i internationale operationer	
Det er målet, at Forsvaret opstiller og udsender de planlagte styrker samt opstiller og udsender eventuelle nye behov opstået igennem året. Målet er nået, når styrkebidragene udsendes jf. planlægningsgrundlaget per 1. januar 2019 samt de eventuelle yderligere beslutninger igennem året.	Målupfyldelse Tilfredsstillende
Aktiviteter og resultater Forsvaret har i 2019 styret og løbende fulgt op på alle indsatser jf. planlægningsgrundlaget. Endvidere er der foretaget en prioritering af uddannelses- og træningsaktiviteter hos de enheder, der skulle indsættes. Forsvaret har indsat styrker i en række internationale operationer, samt i stabiliserings- og våbenkontrolaktiviteter, der har omfattet: • Resolute Support Mission i Afghanistan, • Operation Inherent Resolve i Irak, • Kosovo missionen, • United Nations Multi-dimensional Integrated Stabilization Mission i Mali, • NATO enhanced Air Policing i Litauen, • NATOs stående fregatstyrke og stående maritime minerydningsstyrke, • Samsejads med fransk hangarskibsgruppe til støtte for Operation Inherent Resolve, • United Nations Mission in Support of the Hedaydah Agreement i Yemen, • Enhanced Forward Presence i Estland, samt • Operation Unifier og Orbital i Ukraine. Følgende særlige forhold skal fremhæves: • For Resolute Support Mission i Afghanistan har Forsvaret reduceret bidraget på baggrund af anmodning fra NATO, som led i en større tilpasning af missionen. • Forsvaret stillede på anmodning fra FN, og med meget kort varsel, Generalmajor M. Lollesgaard til rådighed for FN som chef for United Nations Mission in Support of the Hedaydah Agreement i Yemen. Dermed medvirkede Danmark til at løse FN bestræbelser for fred i regionen. Resultatet er på den baggrund tilfredsstillende.	

C. Indsættelse af styrker i nationale operationer

Det er målet at øge fokus på den voksende portefølje af nationale operationer og opgaver, herunder de forligsbestemte opgaver.

Målopfylde

Tilfredsstillende

Målet er nået, når Forsvaret har løst den samlede nationale opgaveportefølje jf. den aftalte plan herfor.

Aktiviteter og resultater

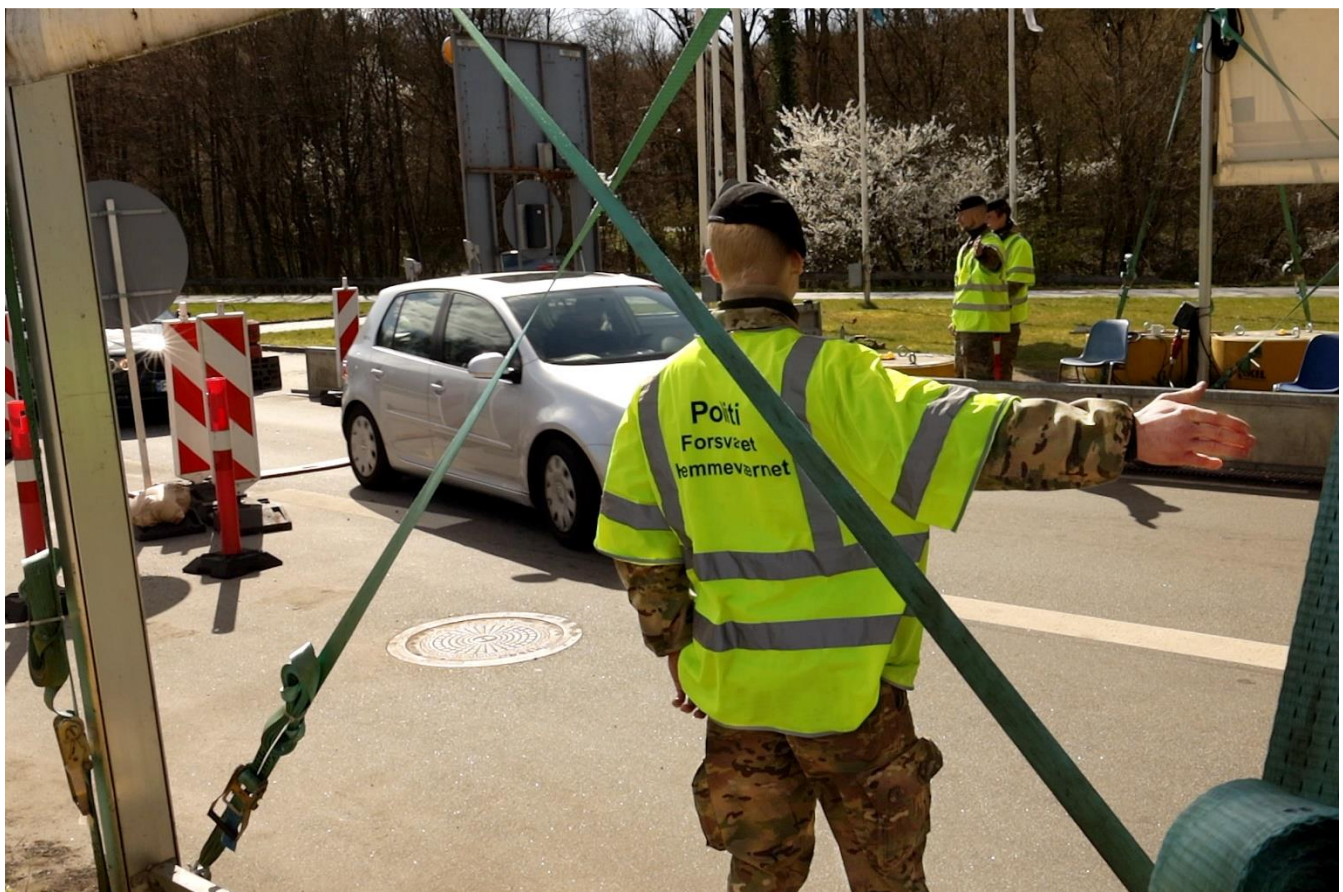
Forsvaret har i 2019 styret og løbende fulgt op på alle indsatser jf. den aftalte plan. Der er foretaget en prioritering af styrkegenerering af de enheder, der er nødvendige for indsættelserne. Indsatsen omfatter både indsættelser i det danske nærrområde og det arktiske område og har omfattet:

- overvågning og suverænitetshævdelse,
- eftersøgnings- og redningstjeneste,
- maritim miljøovervågning,
- støtte til sikker afvikling af skibstrafik,
- fiskeriinspektion,
- ammunitionsrydning.
- bistand til politiet, samt
- VIP-transport.

Det skal særligt fremhæves, at Forsvaret i 2019 har leveret en betragtelig bistand til politiet, herunder grænsebevogtning, bevogtning af jødiske installationer i København, Folketingsvalget 2019 og Folkemødet på Bornholm.

Arktisk Kommando har i forhold til det planlagte aktivitetsniveau haft en reduceret ressourcefordeling med et inspektionsskib i 2019, da dette har været prioriteret til indsættelse i NATOs stående maritime minerydningsstyrke. Dette er mitigeret med bl.a. ekstra flyvetimer til overvågning. I forhold til tildeling af ressourcer er målopfylde for Arktisk Kommando sket tilfredsstillende.

Resultatet er på den baggrund tilfredsstillende.

Soldat fra Hæren bemander den dansk-tyske grænse, april 2019
Fotograf: Henrik Kastenskov

D. Forligsimplicering

Det er målet, at Forsvaret sikrer, at den samlede forligsimplicering skrider frem jf. ministerområdets samlede plan.

Målopfylde

Tilfredsstillende

Målet er nået, når Forsvarets forligsprojekter implementeres efter planen, samt at der er udarbejdet mitigerende tiltag for eventuelt afvigende forligstiltag.

Aktiviteter og resultater

Forsvaret har i 2019 fulgt forligsimpliceringen gennem bl.a. den løbende ledelsesrapportering, prioriteringsoplægsprocessen og den periodevis forligsstatusrapportering til Forsvarsministeriet. Samlet set vurderes implementeringen at følge planen, idet der løbende foretages korrigerende tiltag i nødvendigt omfang. Mange af Forsvarets større forligsprojekter har først endeligt afløb sent i forligsperioden, hvorfor fokus i høj grad har været på forudsætningsskabende tiltag (eksempelvis afklaring af materiemuligheder, leveringstider mm.).

Af de forudsætningsskabende tiltag, der har været i fokus i 2019, skal særligt personelopbygningen til nye kapaciteter nævnes. Her har Forsvaret i samarbejde med Forsvarsministeriet tilført ekstra ressourcer til en tidligere personelopbygning, for netop at sikre, at kapaciteterne kan opbygges til tiden. Denne opbygning følges fortsat nøje.

Resultatet er på den baggrund tilfredsstillende, hvilket uddybes i pkt. 2.2.

E. Forligsprojekt, administrative fællesskaber

Det er målet, at Forsvaret arbejder fokuseret på at implementere administrative fællesskaber i Forsvaret, så de virker efter hensigten, og de nødvendige gevinster opnås.

Målopfylde

Tilfredsstillende

Målet er nået, når der ved årets udgang er etableret fungerende administrative fællesskaber i Hæren, Søværnet, Flyvevåbnet og Specialoperationskommandoen.

Aktiviteter og resultater

Forsvaret oprettede de administrative fællesskaber i Hæren, Søværnet, Flyvevåbnet og ved Specialoperationskommandoen primo 2019, parallelt med værnernes overgang til den nyordnede organisation. Den indledningsvis implementering havde fokus på at skabe sammenhæng i mellem de mange tværgående initiativer, implementering af nye og mere effektive processer samt at skabe en velfungerende deling af opgaverne mellem enhederne og de administrative fællesskaber. I andet halvår har fokus særligt været på en konsolidering af processerne herunder sikring af kvalitet i opgaveløsningen.

Særligt de nye processer internt i de administrative fællesskaber vurderes at have øget kvaliteten af den administrative opgaveløsning, men også indikeret nogle udfordringer for enhederne, der skal afklares nærmere, hvilket vil blive gjort i den kommende evaluering af de administrative fællesskaber jf. nedenfor. Forsvaret har løbende i 2019 samlet erfaringer og foretaget interne justeringer i fællesskaberne. De administrative fællesskabers implementering har i 2019 fulgt implementeringsplanen, men har samtidig været udfordret af implementeringen af mange tiltag, der samtidig påvirker værnernes organisation. Ultimo året har Forsvaret påbegyndt en intern evaluering af de administrative fællesskaber mhp. at sikre både funktionaliteten, samt at grundlaget for at også de kommende års voksende provenuer fortsat kan realiseres.

Resultatet er på den baggrund tilfredsstillende.

Brownout træning - træning af landinger i støvskyer i USA forberedelser piloter på udsendelse til Mali, oktober 2019, Fotograf: Henrik Kastenskov

F. Udvikling af styringsregimet

Det er målet, at Forsvaret udvikler og optimerer sin interne målstyring og herved styrker evnen og muligheden for rettidigt at træffe strategiske til- og fravalg.

Målopfyldelse

Tilfredsstillende

Målet er nået, når Forsvaret gennem styring og ledelsesinformation kan skabe et overblik over sammenhængen mellem opgaveløsningen og ressourceanvendelsen, der muliggør nødvendige strategiske beslutninger.

Aktiviteter og resultater

Forsvaret har iværksat en analyse af de tværgående styringsregimer mhp. at afdække styringsrelevante sammenhænge for efterfølgende at kunne udvikle et værktøj til at understøtte den tværgående styring. Tilsvarende er der udarbejdet et business case styringsredskab for at øge gennemsigtigheden på dette afgørende projektområde. Der arbejdes parallelt med en øget løbende kvalitetskontrol af ledelsesinformationen for herved at øge kvaliteten af beslutningsgrundlaget.

I sammenhæng til denne styringsdagsorden samt Rigsrevisionens undersøgelse af Forsvaret bemanning, som er igangsat i 2019, har Forsvaret i andet halvår udviklet et nyt regime til styring af bemandingsområdet, herunder opfølgning på dette i sammenhæng med de tildelte opgaver. Denne styrkede styring af strukturen og bemanningen er primo 2020 i gang med den første af to implementeringsfaser frem mod en fuld implementering ultimo 2020.

Resultatet er på den baggrund tilfredsstillende.

G. Konsolidering af personaleområdet

Det er målet, at Forsvaret sikrer den fortsatte omstilling af personalet i forhold til forsvarsforligets op- og nedbygning, således at det rette personale er til stede til at løse opgaverne.

Målopfyldelse

Tilfredsstillende

Målet er nået, når Forsvaret gennem fastholdelse, aktiv ledelse af eksisterende medarbejdere og den nødvendige rekruttering bemander Forsvaret ultimo året uden overskridelse af den rådige lønsum

Aktiviteter og resultater

Forsvaret har i 2019 helt overordnet været tilfredsstillende bemanded, i forhold til løsning af pålagte opgaver. Der er fagområder hvor Forsvaret i lighed med det øvrige samfund er udfordret i forhold til rekruttering, fastholdelse og bemanning, og personelomsætningen har på nogle områder været for høj. Forsvaret har derfor i 2019 haft fastholdelse og rekruttering som generelt og ledelsesmæssigt fokusområde.

Forsvaret har derudover fokuseret på at sikre rekrutteringen til de nye kapaciteter jf. Forsvarsaftalen 2018-2023, ved blandt andet at øge optaget på Forsvarets officers- og masteruddannelser. Der er herudover iværksat opbygning af ekstra besætninger til Søværnets skibe for at øge robustheden i bemanningen af Søværnet. Endvidere har Forsvaret gennem året, herunder i samarbejde med de faglige organisationer, haft fokus på fastholdelse af medarbejdere. Endeligt er der i regi af samarbejdsstrukturen igangsat et arbejde med løbende afklaring af de konkrete forhold fokuseret på udfordrede medarbejdergrupper inden for særligt de faglige og tekniske tjenestekområder. Forsvaret har inkl. overførsel af overskud fra 2018 overholdt den rådige lønsum.

Resultatet er på den baggrund tilfredsstillende.

H. Implementering af ledelsesstandarden for informationssikkerhed, ISO27001.

Det er målet, at Forsvaret implementerer IT sikkerheds-standard ISO27001.

Målopfyldelse

Tilfredsstillende

Målet er nået, når Forsvaret i 2019 har løst nedenstående opgaver eller, hvis opgaverne ikke er løst præcist som angivet, udarbejdet en tilsvarende løsning af det enkelte problem.

Aktiviteter og resultater

De tre definerede opgavemål for 2019 var:

- identificere de mest betydende informationsaktiver og udarbejde risikovurdering for disse.
- udarbejde en risikohåndteringsplan eller en proces herfor.
- udarbejde koncept for tilsyn med informationssikkerheden ved underlagte enheder.

Samlet set har Forsvaret i 2019 fulgt den opdaterede projektplan med aktiviteter, deadlines og ansvarlige for overgang til ét centralt Information Security Management System (ISMS). Herunder har Forsvaret iværksat en kortlægning af informationsaktiver i regi af ISMS. Forsvaret har yderligere på baggrund af indberetninger fra myndighederne bidraget til udarbejdelse af risikovurderinger og risikohåndteringsplaner. Det fremadrettede arbejde med risikostyring sker i tæt samarbejde med støttende styrelser efter aftale med Forsvarsministeriet. Det bemærkes, at Forsvarets arbejde med at leve fuldt op til ISO27001 standarden pågår, og at Forsvaret således fortsat vil have fokus på at implementere ISO27001-standard.

Resultatet er på den baggrund tilfredsstillende.

2.2. Målrapporteringens 2. del – uddybende analyser og vurderinger

Forsvaret fokuserer nedenstående på mål D: Forligsimplicitering, hvor der også er sammenhæng til mål G: Konsolidering af personaleområdet, i det den samlede forligsimplicitering har været dimensionerende for året 2019 samt det forhold, at forligsimpliciteringen skaber rammerne for fremtidig opgaveløsning.

Mål D: Forligsimplicitering

Målet omhandler Forsvarets samlede implementering af Forsvarsaftalen 2018-2023. Implementeringen blev iværksat umiddelbart efter aftalens indgåelse primo 2018 og er således i 2019 gået ind i sit andet aftaleår. Forligsimpliciteringen i 2019 har været præget to forhold:

- For det første, at en lang række af de effektiviseringer, der blev identificeret i de forudgående budgetanalyser, som skulle indføres fra starten af forligsperioden, er ny-indførte og kan have behov for justeringer, udfærdigelse af dokumentation eller lignende.
- For det andet, at hovedparten af de store kapacitetsopbyggende elementer, der blev vedtaget i aftalen, først falder senere i forliget og derfor er i en forberedelsesfase.

Den første gruppe af effektiviseringstiltag og mindre justeringer, er generelt forløbet jf. Forsvarets forligsimpliciteringsplan, som Forsvaret har rapporteret i den periodevisse forligsrapportering til Forsvarsministeriet. Forsvaret har også allerede fundet det muligt at lukke flere enkelttiltag, der er fuldt implementerede..

De større opbygningsprojekter, der ligger senere i forligsperioden, er generelt kendetegnet ved, at de kræver en nøje synkronisering af tilvejebringelse af personel, uddannelse til personellet, materiel samt etablering af personel og materiel. Hvis et element forskydes, kan det være nødvendigt at udskyde de øvrige, så der eksempelvis ikke rekrutteres personel, der ikke har noget sted at være.

Der har generelt vist sig to typer af udfordringer.

- Materielmæssige udfordringer, hvor eksempelvis en leverandør har vist sig at have længere leveringstid end forventet eller kun kan levere materiellet i en anden takt end oprindelig forudsat.
Disse udfordringer resulterer i justerede tidsplaner, samt eventuelt fremrykning af andre projekter, så den samlede plan fortsat hænger sammen.
- Personelmæssige udfordringer, hvor Forsvarets samlede evne til at rekruttere over tid, således at der både rekrutteres til den løbende personaleudskiftning samt yderligere til den nødvendige opbygning, udfordres. Der er således en begrænsning for, hvor hurtigt det er muligt at tilvejebringe personellet til nye, større kapaciteter.

Denne udfordring har vist sig særlig udtalt i Hæren, hvor Forsvaret i samarbejde med Forsvarsministeriet har allokeret yderligere ressourcer til tidligere opbygning. Dette er gjort for at sikre en rettidig opbygning, så kapaciteterne ikke forsinkes af rekrutteringsudfordringer efterfølgende. Dette har ligeledes ført til justeringer i optag på Forsvarets uddannelser, så også førerpersonalet kan tilvejebringes rettidigt.

De iværksatte tiltag og justeringer af planer følges nøje, således at Forsvaret har mulighed for efterfølgende at korrigere implementeringen i nødvendigt omfang.

3. Regnskab

3.1. Anvendt regnskabspraksis

Forsvarskommandoen er regnskabsmæssigt ikke en selvstændig virksomhed, der skal aflægge selvstændig årsrapport. Regnskabet for Forsvarskommandoen er således indeholdt i regnskabet for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80. Forsvarskommandoens aktiver og passiver indeholdes derfor i én samlet balance for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80 og afrapporteres i den samlede årsrapport for denne virksomhed, der omfatter følgende styrelser: Forsvarskommandoen, Hjemmeværnet, Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, Forsvarsministeriets Personalestyrelse, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse og Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse.

Regnskabet i denne årsberetning består alene af et udgiftsbaseret driftsregnskab og tilhørende noter og skal derfor ses som et uddrag af det samlede regnskab for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80. I forhold til opgørelsen af generelle fællesomkostninger henvises der til den for styrelsen gældende regnskabsinstruks. Regnskabet omfatter de hovedkonti, som Forsvarskommandoen er ansvarlig for, jf. ledelsespåtegningen.

Regnskabet for Forsvarskommandoen er udarbejdet i overensstemmelse med statens udgiftsbaserede regnskabsprincipper, idet alle bevillinger er udgiftsbaserede, samt de nærmere retningslinjer herfor i regnskabsbekendtgørelsen, finansloven og Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning (ØAV). De nævnte principper fraviges dog på et enkelt område, idet forskudsbetalinger til leverandører vedrørende levering af materiel mv. vedrørende flerårige kontrakter indregnes og udgiftsføres i bevillingsregnskabet på betalingstidspunktet i henhold til tekstanmærkning på finansloven. Den ved udarbejdelsen af regnskabet anvendte regnskabspraksis, herunder afvigelsen fra gældende regler, svarer til den praksis, der er anvendt ved udarbejdelsen af regnskabet for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80. For nærmere beskrivelse af den anvendte regnskabspraksis henvises derfor til beskrivelsen af anvendt regnskabspraksis i årsrapporten for 2019 for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80.

Fregatten Peter Willemoes er ankommet til Godthåbsfjorden i Grønland. Det er første gang Forsvaret har indsat en frigate i Arktis, juni 2019
Fotograf: 2. eskadre

3.2. Bevillingsregnskab

TABEL 3.2.1. / Bevillingsregnskab for finanslovskonti på driftsbevillingen (mio. kr.)

§ 12.23.01 Forsvarstaben	Regnskab 2018	Budget 2019 ¹	Regnskab 2019	Afvigelse	Budget 2020 ²
Udgifter	940,5	569,1	578,1	-9,0	683,9
Indtægter	-32,7	-4,0	-3,5	-0,5	-2,5
Resultat, brutto	907,8	565,1	574,6	-9,5	681,4
Bevilling, netto	933,8	565,1	565,1	0,0	681,4
Resultat, netto	26,0	0,0	-9,5	9,5	0,0

§ 12.23.02 Hæren	Regnskab 2018	Budget 2019	Regnskab 2019	Afvigelse	Budget 2020
Udgifter	3.333,4	3.198,9	3.264,9	-66,0	3.276,5
Indtægter	-12,9	-8,0	-32,9	24,9	-44,3
Resultat, brutto	3.320,5	3.190,9	3.232,1	-41,2	3.232,2
Bevilling, netto	3.350,6	3.190,9	3.190,9	0,0	3.232,2
Resultat, netto	30,1	0,0	-41,2	41,2	0,0

§ 12.23.03 Søværnet	Regnskab 2018	Budget 2019	Regnskab 2019	Afvigelse	Budget 2020
Udgifter	1.225,9	1.372,0	1.379,4	-7,4	1.236,2
Indtægter	-22,6	-25,5	-29,4	3,9	-21,2
Resultat, brutto	1.203,3	1.346,5	1.350,0	-3,5	1.215,0
Bevilling, netto	1.214,4	1.346,5	1.346,5	0,0	1.215,0
Resultat, netto	11,1	0,0	-3,5	3,5	0,0

§ 12.23.04 Flyvevåbnet	Regnskab 2018	Budget 2019	Regnskab 2019	Afvigelse	Budget 2020
Udgifter	2.143,9	2.369,8	2.402,2	-32,4	2.188,1
Indtægter	-412,1	-455,0	-449,1	-5,9	-450,8
Resultat, brutto	1.731,8	1.914,8	1.953,1	-38,3	1.737,3
Bevilling, netto	1.759,8	1.914,8	1.914,8	0,0	1.737,3
Resultat, netto	28,0	0,0	-38,3	38,3	0,0

§ 12.23.05 Arktisk Kommando	Regnskab 2018	Budget 2018	Regnskab 2019	Afvigelse	Budget 2020
Udgifter	0,0	141,4	137,5	3,9	134,3
Indtægter	0,0	-4,9	-5,0	0,1	-10,3
Resultat, brutto	0,0	136,5	132,5	4,0	124,0
Bevilling, netto	0,0	136,5	136,5	0,0	124,0
Resultat, netto	0,0	0,0	4,0	-4,0	0,0

§ 12.23.06 Specialoperationer	Regnskab 2018	Budget 2019	Regnskab 2019	Afvigelse	Budget 2020
Udgifter	273,5	253,6	254,7	-1,1	262,5
Indtægter	-5,6	-0,7	-1,4	0,7	0,0
Resultat, brutto	267,9	252,9	253,3	-0,4	262,5
Bevilling, netto	269,1	252,9	252,9	0,0	262,5
Resultat, netto	1,2	0,0	-0,4	0,4	0,0

¹ Budget 2019 er finanslov og tillægsbevilling.

² Budget 2020 er gældende grundbudget som indtastet i SKS og indrapporteret til Finansministeriet.

TABEL 3.2.1. / Bevillingsregnskab for finanslovskonti på driftsbevillingen (mio. kr.) *fortsat*

§ 12.23.07 Forsvarets Hovedværksteder	Regnskab 2018	Budget 2019	Regnskab 2019	Afvigelse	Budget 2020
Udgifter	355,0	370,1	370,2	-0,1	720,3
Indtægter	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Resultat, brutto	354,9	370,0	370,2	-0,2	720,3
Bevilling, netto	358,5	370,0	370,0	0,0	720,3
Resultat, netto	3,6	0,0	-0,2	0,2	0,0

§ 12.23.20 Forsvarsakademiet	Regnskab 2018	Budget 2019	Regnskab 2019	Afvigelse	Budget 2020
Udgifter	364,6	471,9	467,0	4,9	467,3
Indtægter	-4,9	-9,4	-6,8	-2,6	-2,4
Resultat, brutto	359,7	462,5	460,1	2,4	464,9
Bevilling, netto	352,8	462,5	462,5	0,0	464,9
Resultat, netto	-6,9	0,0	2,4	-2,4	0,0

§ 12.23.21 Forsvarets Sundhedstjeneste	Regnskab 2018	Budget 2019	Regnskab 2019	Afvigelse	Budget 2020
Udgifter	134,9	135,6	139,6	-4,0	150,4
Indtægter	-0,3	-0,1	-0,1	0,0	-0,1
Resultat, brutto	134,6	135,5	139,5	-4,0	150,3
Bevilling, netto	137,1	135,5	135,5	0,0	150,3
Resultat, netto	2,5	0,0	-4,0	4,0	0,0

I alt for § 12.23	Regnskab 2018	Budget 2019	Regnskab 2019	Afvigelse	Budget 2020
Udgifter	8.771,9	8.882,4	8.993,6	-111,2	9.119,5
Indtægter	-491,4	-507,7	-528,2	20,5	-531,6
Resultat, brutto	8.280,5	8.374,7	8.465,4	-90,7	8.587,9
Bevilling, netto	8.376,1	8.374,7	8.374,7	0,0	8.587,9
Resultat, netto	95,6	0,0	-90,7	90,7	0,0

Tabel 3.2.1. viser bevillingsregnskabet for finanslovskonti vedrørende Forsvarskommandoen. Forsvarskommandoen havde i 2019 et merforbrug på 90,7 mio. kr. i forhold til en netto driftsbevilling på 8,4 mia. kr. Det samlede merforbrug kan primært henføres til omflytning af bevilling på tillægsbevillingslovforslaget, der skal sikre tilstrækkelig bevilling på de enkelte hovedkonti til at imødegå et eventuelt uforudset forbrug i slutningen af året. Omflytningen er sket som led i den almindelige rebudgettering, hvor konti netto er fratrasket bevilling, idet der er taget hensyn til den akkumulerede opsparring på alle hovedkonti primo året på i alt 128,3 mio. kr.

TABEL 3.2.2. / Regnskabs- og budgetspecifikation (mio. kr.)

Forsvarskommando	Regnskab 2019	Budget 2020 ³
Nettoudgift	8.465,4	8.587,9
Udgift		
16. Husleje, leje af arealer, leasing	188,5	0,0
17. Internt statsligt køb af varer og tjenester	21,3	0,0
18. Lønninger / personaleomkostninger	7.110,8	7.291,2
19. Fradrag for anlægsløn	0,0	0,0
22. Andre ordinære driftsomkostninger	1.524,0	1.828,3
26. Finansielle omkostninger	0,4	0,0
43. Interne statslige overførselsudgifter	0,9	0,0
44. Tilskud til personer	0,6	0,0
46. Tilskud til anden virksomhed	0,2	0,0
50. Immaterielle anlægsaktiver	1,5	0,0
51. Materielle anlægsaktiver	0,4	0,0
61. Tilgodehavender	144,9	0,0
Indtægt		
11. Salg af varer	-489,3	-531,6
12. Internt statsligt salg af varer og tjenester	-8,2	0,0
21. Andre driftsindtægter	-28,1	0,0
25. Finansielle indtægter	0,0	0,0
30. Skatter og afgifter	-2,5	0,0
33. Interne statslige overførselsindtægter	0,0	0,0

Sikrings- og eskorteenheden i Kabul til støtte for operation Resolute Support, december 2019
 Fotograf: Resolute Support

³ Budget er lig grundbudget. Grundbudgettet er ikke udspecificeret i samme grad som regnskabet.

TABEL 3.2.3. / Bevillingsafregning (mio. kr.)

Hovedkonti	Bevilling	Regnskab	Årets overskud	Disponibelt overskud der bortfalder	Akkumuleret overskud til videreførelse
Driftsbevilling § 12.23.01					
Lønsum	429,7	421,2	8,5	0,0	21,3
Øvrig drift	135,4	153,4	-18,0	0,0	0,0
Driftsbevilling § 12.23.02					
Lønsum	2.861,0	2.873,3	-12,3	0,0	0,0
Øvrig drift	329,9	358,7	-28,8	0,0	-2,0
Driftsbevilling § 12.23.03					
Lønsum	1.206,8	1.215,2	-8,4	0,0	-4,3
Øvrig drift	139,7	134,8	4,9	0,0	4,9
Driftsbevilling § 12.23.04					
Lønsum	1.420,6	1.446,2	-25,6	0,0	-1,4
Øvrig drift	494,2	506,9	-12,7	0,0	-4,7
Driftsbevilling § 12.23.05					
Lønsum	69,9	63,5	6,4	0,0	4,0
Øvrig drift	66,6	68,9	-2,3	0,0	0,0
Driftsbevilling § 12.23.06					
Lønsum	216,9	217,4	-0,5	0,0	1,7
Øvrig drift	36,0	35,8	0,2	0,0	0,2
Driftsbevilling § 12.23.07					
Lønsum	357,5	357,1	0,4	0,0	5,9
Øvrig drift	12,5	13,2	-0,7	0,0	0,3
Driftsbevilling § 12.23.20					
Lønsum	395,8	391,0	4,8	0,0	10,0
Øvrig drift	66,7	69,2	-2,5	0,0	-2,5
Driftsbevilling § 12.23.21					
Lønsum	123,4	123,9	-0,5	0,0	3,2
Øvrig drift	12,1	15,6	-3,5	0,0	0,9
Driftsbevilling i alt	8.374,7	8.465,4	-90,7	0,0	37,6

Merforbrugene kan generelt henføres til omflytning af bevilling på tillægsbevillingslovforslaget, der skal sikre tilstrækkelig bevilling på de enkelte hovedkonti til at imødegå et eventuelt uforudset forbrug i slutningen af året. Omflytningen er sket som led i den almindelige rebudgettering, hvor §§ 12.23.01, 12.23.02, 12.23.04 og 12.23.21 er fratrullet bevilling, idet der er taget hensyn til den akkumulerede opsparring på hovedkontiene primo året.

§ 12.23.02: Merforbruget i Hæren kan udover ovenstående forklaring henføres til flere udgifter til Hærens missioner Resolute Support Mission og Operation Inherent i Irak og Afghanistan end forventet.

§ 12.23.03: Merforbruget i Søværnet skyldes primært større udbetaling af feriepenge ved afgang end forventet.

§ 12.23.04: Merforbruget i Flyvevåbnet kan udover ovenstående forklaring henføres til primært flere udgifter til beredskab Øst samt flere udgifter i forbindelse med udsendelse af Flyvevåbnets bidrag til Sahel-regionen end forventet.

TABEL 3.2.4. / Akkumuleret resultat (mio. kr.)

Hovedkonti	Ultimo 2016	Ultimo 2017	Ultimo 2018	Resultat 2019	Ultimo 2019
Driftsbevilling § 12.23.01	7,2	4,9	30,9	-9,5	21,3
Driftsbevilling § 12.23.02	18,6	9,0	39,1	-41,2	-2,0
Driftsbevilling § 12.23.03	22,1	-6,9	4,2	-3,5	0,7
Driftsbevilling § 12.23.04	12,7	4,2	32,2	-38,3	-6,0
Driftsbevilling § 12.23.05	0,0	0,0	0,0	4,0	4,0
Driftsbevilling § 12.23.06	18,5	1,1	2,3	-0,4	1,9
Driftsbevilling § 12.23.07	3,7	2,8	6,4	-0,2	6,2
Driftsbevilling § 12.23.20	3,5	12,1	5,2	2,4	7,5
Driftsbevilling § 12.23.21	8,7	5,6	8,1	-4,0	4,0
Samlet resultat	95,0	32,8	128,3	-90,7	37,6

3.3. Øvrige regnskabsoplysninger

TABEL 3.3.1. / Personaleomkostninger (antal årsværk)

Personalegrupper	2016	2017	2018	2019	Budget 2020 ⁴
Officerer ⁵	2.707	2.841	2.953	3.001	
Stampersonel	10.045	10.118	10.080	9.917	
Værnepligtige ⁶	8	0	0	0	
Civile	1.526	1.509	1.554	1.611	
Kontraktansatte	69	43	40	129⁷	
I alt	14.355	14.511	14.627	14.658	14.372

TABEL 3.3.2. / Tilgang og afgang af medarbejdere (antal medarbejdere)

	2015	2016	2018	2019
Tilgang af medarbejdere	1.558	1.646	704	789
Afgang af medarbejdere	1.514	1.486	1.028	1.045
I alt	44	160	-324	-256

Årsværk (tabel 3.3.1.) og antal medarbejdere (tabel 3.3.2.) kan ikke umiddelbart sammenlignes, idet at årsværksforbruget for tilgåede og afgåede medarbejdere er bestemt af det tidspunkt på året, hvor de enten ansættes eller afgår, mens antallet er personbåret. Eksempelvis er perioden, hvor medarbejdere er på tjenestefri uden løn, ikke årsværksrelateret, men medarbejderne tæller som afgang i den personbårne opgørelse. Derfor vil afgangstallet altid være højere i den personbårne opgørelse end i den årsværksrelaterede.

Danske Artilleriregimentets fane genudleveres ved en ceremoni på Oksbøl Kaserne, februar 2019
Fotograf: Presseofficer, Forsvaret

⁴ De budgetterede årsværk er hentet fra finansloven for 2020.

⁵ Inkluderer tillige musikere U3XX.

⁶ Værnepligtige er aflønnet af Forsvarsministeriets Personalestyrelse og indgår derfor i opgørelsen i Personalestyrelsens årsberetning.

⁷ I 2019 indgår medarbejdere ansat under socialt kapitel i styrelsernes årsberetninger under kontraktansatte og ikke i Forsvarsministeriets Personalestyrelses årsberetning tabel 3.3.1B Funktionelle Virksomhed.

4. Ledelsespåtegning

Årsberetningen er aflagt i henhold til bekendtgørelse nr. 116 af 19. februar 2018 om statens regnskabsvæsen.

Årsberetningen omfatter de bevillinger på finansloven, som Forsvarskommandoen er ansvarlig for, herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for finansåret 2019:

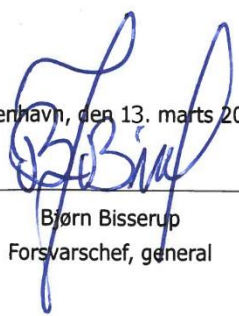
12.23 Forsvarskommando med tilhørende myndigheder og områder.

4.1. Påtegning

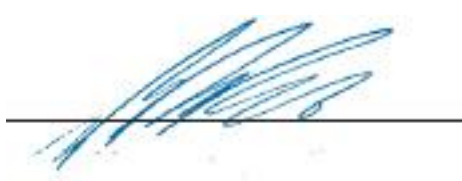
Forsvarschefen tilkendegiver hermed:

- For koncernstyringsdirektøren, at underskriveren ikke er bekendt med økonomiske forpligtelser udover de i regnskabet medtagne, eksempelvis retlige tvister, kautionsforpligtelser, hensættelser og eventualforpligtelser, og at det aflagte regnskab indeholder de udgifter/indtægter, der vedrører driften for pågældende styrelse i regnskabsåret. Underskriveren tilkendegiver endvidere, at de dispositioner, som er omfattet af regnskabs- aflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.
- for departementschefen, at målrapporteringen i årsberetningen er rigtig, dvs. at målopstillingen og målrapporteringen på mål- og resultatplanen er fyldestgørende, at der er adgang til det grundmateriale, som målrapporteringen i årsberetningen bygger på, og at der ved styrelsen er arbejdsgange, som kvalitetssikrer de oplysninger og vurderinger, der indgår i årsrapporten.

København, den 13. marts 2020

Bjørn Bisserup
Forsvarschef, general

København, den 16.. marts 2020

Mads Kvist Eriksen
Direktør for Koncernøkonomi og Drift

København, den 16. marts 2020

Thomas Ahrenkiel
Departementschef

Holmens Kanal 9
1060 København K

Telefon: +45 7284 0000
E-mail: FKO@mil.dk